

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

VARELY tulossopimus 2023

Yhteistyöpalaveri V-S ELY ja V-S liitto 12.9.2022: tulossopimuksen tarkistuksen perustana olevat ajankohtaiset asiat / yhteiskunnallinen vaikuttavuus + varautuminen

**Yhteiskunnallinen
vaikuttavuus**

**Toiminnallinen
tehokkuus**

**Henkisten
voimavarojen
hallinta ja
kehittäminen**

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Lisäämme
elinvoimaa

Tavoittelemme
hiilineutraaliutta

Työllisyysasteen nostaminen

Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Lisäämme elinvoimaa

Pk-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Saavutettavuuden edistäminen

Koulutus- ja osaamistaso nousee ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Työllisyysasteen nostaminen

Tavoite: Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.

Mittari	2022 tavoite	Toteuma 2022	2023 alustava tavoite	2024 alustava tavoite
Käynnissä olevien työttömyysjaksojen kesto, vk (TAE)	45		50	48
Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen, % (TAE)	36		38	36
Rahoitetuissa hankkeissa keskimäärin syntyvät työpaikat yrityksissä (työpaikkakerroin)	3		3	3

Ajankohtaista mm.

- kuntakokeilujen toiminnan tukeminen ja yhteistyön jatkaminen kuntien kanssa
- varautuminen ukrainalaisten siirtymiseen kuntiin maaliskuussa 2023 (kuntien yhteistyö)
- uuden asiakaspalvelumallin edelleen tukeminen TE-toimistoissa ja kuntien työllisyyskokeilussa
- työnhaun kohtaanto-ongelmat; työnvälityksen tehostaminen, koulutuksiin ohjaus ja maahanmuuttajien kotouttaminen. JOTPA:n (Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus) rahoitus + oppilaitosten jatkuvan oppimisen koulutustarjonta. (Ammattibarometrin uusi versio käyttöön 2023)
- meneillään olevan ohjelmakauden ESR yhteistyö alueen työllisyyttä ja osaamista tukevissa hankkeissa (ml. VS- ELY:n oma hanke liittyen pk-yritysten osaamisen kehittämiseen mm. kv. rekrytoinneissa ja maahanmuuttajien työllistämisessä)
- palkkatuki uudistus 2023 vuoden alusta : painopiste yritysten työllistämiseen

Pk-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Tavoite: Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot ovat 4% bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä.

Tavoite: ELY-keskukset sitoutuvat yhteisten Team Finland -tavoitteiden edistämiseen ja kehittävät yhteistyötään TF-verkoston toimijoiden kanssa.

Tavoite: Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.

Tavoite: Aktivointitoimien avulla yhä useampi yritys kehittää toimintaansa kasvun mahdollistamiseksi.

Tavoite: Yritysrahoitusta saavat pk-yritykset kasvavat uudistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä.

Ajankohtaista mm.

- yritysten kehittämishankkeiden tukeminen ja aktivointi
- EURA 2021 järjestelmän tekniset haasteet ja viiveet (päätöksenteko ja maksatukset)
- kansainvälisen kasvun kiihdytysohjelman resurssointi 2023
- t&k -työ ja yhteistyö pk-yritysten ja korkeakoulujen välillä
- Team Finland -toiminta (digitaalinen palvelualusta, tiivis yhteistyö), palvelupolun käyttöönotto
- yhteistyö keskeisten yrityskehitystyötä tekevien organisaatioiden välillä (kunnat, kaupungit ja kehitysyhtiöt) jatkuu ja tiivistyy edelleen.
- liiketoimintakonseptiaan muuttaneiden yritysten henkilöstön tukeminen Täsmäkoulutuksella, jotta suunnitellut toimintatapojen muutokset saadaan vietyä käytäntöön, erityishuomio hiilineutraaliutta parantavien toimintatapojen muutoksiin vastattaessa

Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Tavoite: Edistetään erilaisten elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä.

Edistetään vesi-, maa-, metsä-, kala- ja puutarhatalouden sekä palvelualojen kehittämishankkeita, matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, kalastuselinkeinon toimintaedellytyksiä kasvattaen kalatalouden arvoketjun arvoa sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Edistetään vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja alan yritysten vientiedellytyksiä.

Mittari: Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus (säädösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus), %

Ajankohtaista mm.

- säädökset täyttävien toimijoiden osuuden nostaminen 100 %:iin
- tukivalvonta, CAP27 kauden alkaessa pinta-alapuolen tehtävistä muuttuu oleellisesti käyttöön otettavan monitorointijärjestelmän myötä.
- asiakasyritysten arvojen ja liiketoiminnan vastuullisuuden huomiointi yrityspalveluissa
- maaseutuohjelma: ruokaketjun yritysten kasvun ja kehittymisen sekä vastuullisuusviestinnän edistäminen
- uuden maaseutuohjelmakauden korvamerkintä vihreään siirtymän toimiin
- matkailuyritysten toiminnan kehittämisessä vastuullisuuden ja kestävän matkailun korostaminen
- kotimaisen kalan edistämishjelma

Saavutettavuuden edistäminen

Tavoite: Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan

Mittari	2022 tavoite	Toteuma 2022	2023 alustava tavoite	2024 alustava tavoite
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä	291		250	244
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon	3,0		2,8	2,8
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutasoon	2,6		2,5	2,5

Ajankohtaista mm.

- suurten investointihankkeiden toteutusvalmiuden edistäminen, valtion väyläverkon investointiohjelma
- tienpidon ja liikenteen (ml. joukkoliikenne) kustannustason nousu ja v. 2023 alhainen perusväylänpidon rahoitustaso
 - korjausvelka kasvaa – maantiet ja sillat, joukkoliikenteen kannattavuus heikkenee, liikenneturvallisuuteen ei riittävästi resursseja
- saaristoliikenteen haasteet
 - yhteysalusliikenteen v. 2023 alempi rahoitustaso (-2,5 M€?)
 - Liikennöinnin kasvaneet polttoainekustannukset ja haasteet maantielauttaliikenteen pitkäaikaisissa sopimuksissa
- uuden Turun seudun MAL –ohjelmakauden jatko?

Koulutus- ja osaamistaso nousee ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Tavoite: Koulutus- ja osaamistaso nousee ja osaavan työvoiman saatavuus paranee.

Tavoite: Maahanmuutolla ja kotouttamisella edistetään työllisyyttä, osaamista ja talouskasvua.

Mittari: Osaamisen kehittämisen edistäminen alueella, jotta koulutus- ja osaajatarjonta vastaavat elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin.

Mittari: Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraaminen ja kehittäminen.

Mittari: Panostukset kansainvälisten osaajien maahanmuuton lisäämiseksi ja osaamisen hyödyntämiseksi yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä

Ajankohtaista mm.

- Osaavan työvoiman saatavuuden parantaminen
- Uutena palveluna muutosturvakoulutus yli 55 vuotiaille vuoden 2023 alusta lukien
- toimialaennakkoinnin kehittäminen (Ennakointiakatemia, Ammattibarometrin uudistus)
- Työelämään ohjauksen tiekartan 2025+ jatkotyöstäminen: "Osaamisen ensiapua yrittäjille" - kumppanuusmallin rakentaminen
- JOTPA:n yhteistyömuotojen löytäminen erityisesti suhteessa alueisiin
- maahanmuuttostrategian jalkauttaminen jatkuu hyvinvointialueiden organisoitumisen tilanteessa (maahanmuuttoasiain toimikunta)
- Talent Boost -yhteistyö ml. Kokka kohti Suomea – hankkeen palvelut

**Hiilineutraaliuden
edistäminen**

**Edistämme
ilmastonmuutokseen
sopeutumista**

**Luonnon monimuotoisuus
ja vesien tila**

Tavoittelemme hiilineutraaliutta

Kestävä kaupunkikehitys

Kiertotalouden ratkaisut

Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalitehokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.

Mittari: Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ajankohtaista mm.

- Molemmissa maakunnissa keskitytään ilmastotiekarttojen toimeenpanoon esimerkiksi Canemure-hankkeen kautta. Varsinais-Suomen maakunnallinen ilmastovastuujasto ja Satakunnan ilmastoyhteistyöryhmä vauhdittavat työtä.
- Edistetään vihreän siirtymän kannalta keskeisten investointien käynnistämiseen liittyviä ennakkomenettelyjä ja ympäristövaikutusten arviointia.
- Rahoituksen kohdentamisessa painottuvat vähähiiliset ratkaisut ja liiketoimintamallit.

Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä

Mittari: Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen

Ajankohtaista mm.

- Edistetään alueellisia kiertotaloushankkeita (esim. Circwaste) ja kiertotalouden elinkeinomahdollisuuksia Varsinais-Suomen ja Satakunnan maakuntastrategioiden mukaisesti.
- Toimeenpannaan jätelainsäädännön uudistuksia sekä tiedotusta ja jatketaan mm. Poliisin kanssa yhteisiä jätekuljetuksiin kohdistuvia valvontaratsioita.

Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista

Tavoite: Varmistetaan, että alueilla tehtävät ratkaisut ovat kestäviä muuttuvassa ilmastossa.

Ajankohtaista mm.

- Ilmastonmuutos otetaan sekä hillinnän että sopeutumisen keinojen osalta huomioon kuntien kanssa käytävissä MRL:n mukaisissa kehittämiskeskusteluissa sekä kaavaneuvotteluissa ja –lausunnoissa.
- Tuetaan kuntia kiertotaloutta sekä uusiutuvan energian käyttöä (tuulivoima, aurinkoenergia) lisäävissä hankkeissa.
- Edistetään ilmastonmuutokseen sopeutumista ja siihen liittyvän arvioinnin huomioimista ja kehittämistä hankkeiden YVA-menettelyissä sekä viranomaisten suunnitelmiin liittyvissä SOVA-menettelyissä.
- Edistetään vesien käytön, vesistösäännöstelyjen ja maa- ja metsätalouden vesitaseiden sekä vesien- ja merenhoidon suunnittelussa ja vesitaloustehtävissä sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: Luonnon monimuotoisuus vahvistuu.

Mittari: Luontotyyppien ja lajisuojelun edistäminen

Mittari: Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)

Tavoite: Vesien tila paranee.

Mittari: Itämeren ja vesien hyvä tila

Mittari: Vesistökunnostusten edistäminen

Ajankohtaista luonnon monimuotoisuuden vahvistamisessa

- Täydennetään alueen luonnonsuojelualueverkostoa EU:n biodiversiteettistrategian mukaisesti mm. toteuttamalla METSO-ohjelmaa, suojelemalla soita Helmi-ohjelman kautta, saattamalla vanhojen suojeleohjelmien toteutus loppuun sekä toteuttamalla aktiivisesti kaavojen suojelevarauksia.
- Tehostetaan uhanalaisten luontotyyppien sekä lajien suojeleä aktiivisin hoitotoimenpitein mm. toimeenpanemalla Helmi-elinympäristöohjelmaa sekä panostamalla erityisesti ja kiireellisesti suojelettavien lajien suojeleun myös suojelepäätöksien kautta.
- Panostetaan luonnon monimuotoisuuden parantamiseen hankkeiden kautta (mm. LIFE-hankkeet). Käynnissä kolme LIFE-hanketta: Rannikko-LIFE, Liito-orava-LIFE (Rekijokilaakso) ja LIFE Revives (Karvianjoen vesistö, raakku). Uuden laajan Biodiversity (SNaP) LIFE -hankkeen concept note lähetetty komissioon. Varsinainen haku ensi vuonna ja aloitus 2024. Kyseisen hankkeen tavoitteissa mm. alueellisten biodiversiteettiohjelmien laadinta kumpaankin maakuntaan.
- Tehostetaan vieraslajien valvontaa, torjuntaa ja seurantaä toteuttamalla haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmia sekä toimimalla aktiivisesti yhteistyössä kuntien ja yhteisöjen kanssa.

Ajankohtaista Saaristomeri-ohjelmassa

- Toteutamme Saaristomeri-ohjelmaa: keskeisenä toimena on Saaristomeri hot spot -tiekarttatyö. Tavoitteena on myös laajentaa ohjelman toimintaa muillekin toimintasektoreille. Toteutamme Saaristomeren valuma-alueen sekä valtakunnallista KIPSI-hanketta. Aloitamme P-luku-hankkeen toteutuksen. Panostamme edelleen CAPin mahdollisuuksiin ja maatalouden vesienhallinnan kehittämiseen (avustushaut). Pidämme esillä perinteisiä maatalouden vesiensuojelumenetelmiä.
- Edistämme valtion avustusrahojen tarkoituksenmukaista käyttöä vesistökuunnostusten toteuttamiseen ja aktivoimme toimijoita hankehakuihin.
- Kehitämme ja lisäämme viestintää ja järjestämme tavoitteita tukevia seminaareja (täsmäiskuja).

Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: Tuetaan kestävästä kaupunkikehitystä.

Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.

Mittari: Alueiden kehittämisen painopisteet

Mittari: Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne

Mittari: Alueidenkäytön edistämisen painopisteet

Ajankohtaista mm.

- Ilmastonmuutos otetaan huomioon kaikissa aluekehittämisen tehtävissä ja tätä tukee alueellisen ilmastotiekartan toimeenpano.
- ELY-keskus on aktiivisesti mukana maakuntien aluekehittämisen suunnittelussa ja toteutuksessa. Tässä tarkoitetaan alueiden elinkeinoelämän toimintaedellytyksien ja saavutettavuuden tukemista.
- Maakuntakaavoituksessa tuetaan kestäviä yhdyskuntarakenteen ja liikenteen ratkaisuja kuten kaupunkikehittämisen vyöhykkeet ja mm. Turku-Helsinki nopea junayhteys.
- Kaupunkiseudun suunnittelua kehitetään Turun kaupunkiseudulla MAL-yhteistyöllä sekä siihen liittyvällä maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimuksella.
- Alueidenkäytön edistämisessä painotetaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista sekä kuntien strategista suunnittelua. Yleiskaavoitusta edistetään yhdyskuntarakennetta eheyttäväksi erityisesti kaupunkiseuduilla painottamalla täydennysrakentamista ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Painotetaan kaavoituksen laatua hyvän ja terveellisen elinympäristön varmistamisessa.

Toiminnallinen tuloksellisuus

Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat

Ajankohtaista varautumisesta

Lähtökohta: ELY-keskus HVK:n strategisena yhteistyökumppanina osallistuu muun muassa elinkeinoelämän alueellisen varautumisyhteistyö-toimikuntien (ELVAR) kautta alueellisen huoltovarmuuden ja jatkuvuudenhallinnan kehittämiseen. Erityinen painopiste tulee asettaa yhteisen tilannetietoisuuden keräämiseen sekä tiedon vaihtoon, missä ELY-keskus seuraa ja arvioi muiden alueellisen toimijoiden kanssa turvallisuuteen vaikuttavia toimintaympäristön muutoksia. ELY-keskuksella on kyky tukea varautumistyön kehittymistä suuntaan, missä toimialakohtaisen varautumisen sijasta keskitytään toimialoja yhdistäviä ilmiölähtöisiin uhkiin.

- ELY-keskuksella on kyky huolehtia valmiuslaissa sille määritellyistä tehtävistä
 - kolme ”kärkeä”
 - kuljetusten turvaaminen ja polttonesteen säännöstely
 - maatalouden alkutuotannon ohjaaminen ja säännöstely
 - puun ja turpeen saannin turvaaminen
- alueelliseen riskiarviointiin osallistuminen (V-S pelastuslaitoksen johdolla)
- AVI:n valmiusharjoitukset
- Varsinais-Suomen logistiikkatoimikunnan esimerkillinen työskentely ja harjoittelutoiminta
- 14.12. kansanedustajatilaisuus (L-S ELVAR-toimikunta) varautumisesta ja huoltovarmuudesta